

POSTANOWIENIE

Dnia 19 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku Z.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do emerytury pomostowej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 czerwca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 23 czerwca 2016 r. oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 27 października 2015 r., który zmienił decyzję pozwanego z 22 maja 2015 r. i przyznał ubezpieczonemu Zenonowi Stefanek prawo do emerytury pomostowej od 6 maja 2015 r.

Spór dotyczył okresu pracy wymaganego do emerytury pomostowej. Pozwany nie uwzględnił okresu zatrudnienia na statkach obcych bander za pośrednictwem M. w G. (M.) w okresie od 29 stycznia 1991 r. do 28 września 1991 r. Sąd pierwszej instancji ustalił, że z tytułu tego zatrudnienia M. odprowadziła za ubezpieczonego składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

Sąd Okręgowy rozstrzygnął, że wnioskodawca spełnił warunki stażowe do emerytury pomostowej; wykonywał przez wymagany okres 15 lat pracę w szczególnych warunkach (pkt 23 załącznika do ustawy o emeryturach

pomostowych).

Sąd Apelacyjny zweryfikował staż pracy ubezpieczonego i po uwzględnieniu dalszych okresów ubezpieczenia oddalił apelację organu rentowego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podano co następuje. „W sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości w praktyce przy ich stosowaniu, a mianowicie: czy wobec treści art. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 51 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych można zastosować te przepisy w przedmiotowej sprawie i zaliczyć do okresów pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, okres pracy marynarza, wykonywanej u armatora zagranicznego, do której został skierowany przez pośrednika, a nie płatnika i czy taki marynarz jest w kręgu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o emeryturę pomostową na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Wobec powyższego, w świetle przedstawionego stanu faktycznego i prawnego sprawy - zdaniem organu rentowego, zachodzi potrzeba wykładni przez Sąd Najwyższy zaskarżonych przepisów prawa materialnego. Wskazana kwestia prawna nie jest jednostkowym przypadkiem, a zatem jej rozstrzygnięcie będzie miało istotny wpływ na rozpoznanie podobnych spraw w przyszłości, a także doprecyzowanie obowiązujących w tym zakresie przepisów przez ustawodawcę. Biorąc po uwagę całokształt sprawy ZUS uznając, że skarga kasacyjna jest w pełni uzasadniona, wnosi jak na wstępie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Treść wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (wyżej *in extenso*) nie pozwala stwierdzić zasadnej podstawy przedsądu i dlatego wniosek nie został uwzględniony.

Jedynie hasłowo wniosek odwołuje się do podstaw przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Pierwsza nie spełnia się dlatego, że istotne zagadnienie prawne nie zostało w ogóle sformułowane, ani tym bardziej przedstawione. Chodzi wszak o problem jurystycznie doniosły, opracowany na podstawie analizy prawa, orzecznictwa, a nawet doktryny, po której to wpierw sam skarżący może stwierdzić,

że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy.

To samo odnosi się do warunków drugiej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż nie każda wątpliwość czy potrzeba wykładni przepisów uzasadnia przyjęcie skargi do rozpoznania. Warunkiem tej podstawy są kwalifikowane wątpliwości w zakresie wykładni przepisu, czyli wątpliwości poważne lub wywołujące rozbieżności w orzecznictwie sądów. Skarżący we wniosku całkowicie pomija wykładnię przepisów, którą przedstawiły w tej sprawie Sądy pierwszej i drugiej instancji, odwołując się nawet do orzecznictwa Sądu Najwyższego. Tymczasem wniosek skarżącego poprzestaje tylko na samym zgłoszeniu potrzeby wykładni i nie wykazuje na czym miałyby polegać poważne wątpliwości w wykładni, przy czym w pierwszej kolejności powinien odnieść się do wykładni jaką na podstawie przepisów prawa pozytywnego przedstawiły Sądy w tej sprawie. Skarżący tego nie czyni. We wniosku wymaga natomiast wykładni określonych przepisów i treść wniosku nie wykracza poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa, co zresztą leży u podstaw rozstrzygnięcia w sprawie. Zwykła wykładnia prawa nie stanowi podstawy przedsądu, wszak skarga kasacyjna nie miałaby wówczas granic i postępowanie kasacyjne stałoby się kolejną (powszechną) instancją (trzecią).

Innymi słowy wniosek sprowadza się do oceny rozstrzygnięcia w konkretnej sprawie i pytania czy okres pracy marynarza, wykonywanej u armatora zagranicznego, do której został skierowany przez pośrednika, a nie płatnika, może być okresem pracy wymaganym do emerytury pomostowej. Takie zredukowanie zagadnienia (po wykluczeniu istotnego zagadnienia prawnego i podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oznacza, że chodzi w istocie o kontrolę rozstrzygnięcia w sprawie, czyli o podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., do której jednak wniosek nie odwołuje się, nawet hasłowo nie twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (czym innym jest sformułowanie we wniosku *in fine* „skarga kasacyjna jest w pełni uzasadniona”).

Odnosić też należy, że Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego w podobnej sprawie (postanowienie z 18 września 2013 r., II UK 207/13). Oddalono też skargę kasacyjną pozwanego i zajęte stanowisko wyraża syntetycznie następująca teza - Świadczenie pracy potwierdzające

wykonywanie pracy u armatorów zagranicznych, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze członka załóg w warunkach szczególnych (na statkach morskich) wystawione przez jednostkę kierującą obywateli polskich do pracy za granicą („M.” Sp. z o.o.), która uiszczała składki na ubezpieczenia społeczne, na zasadach i w wysokości określonej obowiązującymi w tym zakresie przepisami, daje podstawę do ustalenia tzw. faktów ubezpieczeniowych - okresów pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przypadających przed dniem 1 stycznia 2009 r. i może stanowić podstawę do przyjęcia, że okresy pracy w nim podane są okresami pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm. oraz art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych - Dz.U. Nr 237, poz. 1656 z późn. zm. w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w o szczególnym charakterze - Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) - wyrok Sądu Najwyższego z 10 października 2013 r., II UK 106/13, LEX nr 1391452. Inaczej - marynarz wykonujący pracę u armatora zagranicznego, do której został skierowany przez M. jest zatrudniony w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych (wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2014 r., II UK 255/13).

Już wcześniej powiedziano też, że okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach u pracodawcy zagranicznego na podstawie skierowania upoważnionej polskiej instytucji kierującej pracowników do pracy za granicą, za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce, mogą być uznane za składkowe okresy ubezpieczenia na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, natomiast poczynszy od tej daty, okresy zatrudnienia u pracodawców zagranicznych mogą być uznane za składkowe okresy podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w Polsce, jeżeli zostały opłacone składki (art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d tej ustawy). Te okresy wykonywania pracy u pracodawców zagranicznych na podstawie skierowania upoważnionej polskiej

instytucji kierującej pracowników do pracy za granicą lub za zgodą właściwych władz polskich, za które wymierzana i pobierana obowiązkowo była wysoka danina dewizowa z przeznaczeniem między innymi na renty lub emerytury, z której nie odprowadzano składek na polskie ubezpieczenie społeczne, bo przed dniem 1 listopada 1995 r. nie uregulowano wyraźnie obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce, mogą być uznane za składkowe okresy ubezpieczenia na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli pracownik zatrudniony za granicą nie został objęty innym systemem zabezpieczenia społecznego w trybie i na zasadach obowiązujących w kraju zatrudnienia lub na zasadach określonych w umowach międzynarodowych (wyroki Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2010 r., II UK 329/09, OSNP 2011 nr 19-20, poz. 262 i II UK 328/09, OSNP 2011 nr 19-20, poz. 261; podobnie wyrok z 27 sierpnia 2009 r., II UK 396/08, OSNP 2011 nr 7-8, poz. 109).

Z tych motywów - z braku zasadnej podstawy przedsądu - orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.

as